

Deklaracija na Piza

za

razvivawe na politika za resursi na siva literatura

May 16, 2014

Voved

Organizaciite, vladite i industrijata sozdavaat bogatstvo na znaewe i informacii, koi pokrivaat [irok spektar na temi i profesionalni oblasti koi [to ne se kontrolirani od strana na komercijalnite izdava~i. Ovie publikacii, podatoci i drugi materijali, poznati kako siva literatura, pretstavuvaat osnoven izvor na informacii vo nau~nata komunikacija, istra`uva~kata dejnost, kako i pri kreiraweto politiki vo delovnoto okru`uvawe, industrijata, profesionalnata praksa i civilnoto op[testvo. Sivata literatura se smeta za klu~en izvor za evidencija, argumentirawe, inovacii i tolkuvawe vo mnogu nau~ni disciplini, vclu~itelno naukata, in`enerstvoto, zdravstvoto, op[testvenite nauki, obrazovanieto, umetnosta, humanitarnite nauki.

Sivata literatura, me\u00f1u drugoto, gi opfa]a slednite tipovi na dokumenti, kako vo pe~atena taka i vo elektronska forma: istra`uva~ki i tehni~ki izve[ta, brifinzi i prikazi, procenki, rabotni dokumenti, statii od konferencii, tezi i multimedijalni so dr`ini, koi pretstavuvaat va`en i zna~aen del od istra`uvaweto i informaciite.

Za da mo`e da se realiziraat site pridobivki od istra`uvaweto i informaciite pri nau~nata rabota, vladata, civilnoto op[testvo, obrazovanieto i ekonomijata, Nie, potpisnicite na ova deklaracija, gi povikuvame vladite, academicite i site koi se zainteresirani da vlijaat na [ireweto na svesta za ulogata i vrednosta na sivata literatura, a osobeno na nejinoto zna~ewe povrzano so otvoreniot pristap kon istra`uvaweto, naukata, inovaciite, politikata bazirana na fakti i transferot na znaewe.

Za da se iskoristi vo celost sivata literatura za lokalni, nacionalni i globalni zaednici nie povikuvame i pottiknuvame na slednoto:

Organizacija

1. Pogolema posvetenost na vladite i organizaciite kon otvoren pristap.
2. Pogolema sorabotka i koordinacija pome\u00f1u organizaciite vclu~eni vo produkcijata, koristeweto, sobiraweto i upravuvaweto na sivata literatura.
3. Koristewe na trajni identifikatori i otvoreni metadata standardi za siva literatura.

Istra`uvawe/Obrazovanie

4. Novi oblici na priznavawe i nagraduvawe na kvalitetni publikacii siva literatura, od strana na vladi, univerziteti i drugi institucii.

GreyNet

Grey Literature Network Service

Deklaracija na Piza

za

razvivawe na politika za resursi na siva literatura

May 16, 2014

5. Podobruvawe na standardite za produkcija i bibliografska kontrola na sivata literatura.
6. Razvoj i implementacija na interoperabilni standardi za upravuvawe na sivata literatura.
7. Razvoj na vodi~i za dobra praksa pri produkcijata, diseminacijata i procenkata na sivata literatura.

Pravo

8. Promeni vo zakonite za zadol`itelen primerok i avtorsko pravo so cel zajaknuvawe na kapacitetite na bibliotekite, slu`bite za pribirawe na podatoci i obrazovnite institucii i programi, pri sobiraweto i ovozmo`uvawe pristap do sivata literatura, osobeno do nekomercijalnite materijali od javen interes.
9. Re[avawe na pravni pre~ki pri diseminacija na sivata literatura.
10. Ponatamo[ni ~ekori vo licenciraweto sodr`ini siva literatura za komercijalni i nekomercijalni celi.

Finansii/Odr`livost

11. Identifikuvawe raspolo`livi finansiski sredstva za istra`uvawe vo oblata na sivata literatura.
12. Zajaknuvawe na poddr[kata za nabavna politika i dolgoro~no za~uvuvawe na sivata literatura.
13. Zgolemuvawe na investiciite vo infrastrukturata i novite tehnologii za dostap i koristewe na sivata literatura vo pe~atena i digitalna forma.

Tehni~ki aspekt

14. Strategija za spravuvawe so neupotreblivite linkovi i podobruvawe na stabilnosta i dostap do onlajn sodr`inite.
15. Sistemi za povrzuvawe na podatoci i drugi netekstualni sodr`ini so nivnite nadnasloveni publikacii na siva literatura zaedno so interoperativni standardi za irewe na sivata literatura.

Prevod: Marija Sejmenova-Gicevska

GreyNet

Grey Literature Network Service